

Sądowo-antropologiczna i sądowo-lekarska ocena wieku osób małoletnich na potrzeby postępowania karnego.

Przedstawiona mi do oceny rozprawa doktorska, prezentuje istotne doniesienia na temat zagrożeń społecznego porządku. Omawia bowiem problem rozpowszechniania, utrwalania i przechowywania pornografii w każdej formie, zarówno tradycyjnej jak i elektronicznej, zatem zasięg procederu jest jak nigdy wcześniej ogólnosiwiatowy na niespotykaną skalę. Doktorantka przytacza statystykę: aż 63% populacji ludzi ma dostęp do internetu, i tak na przykład w Polsce to 93,3 % w Azji 67% w Europie 89,2% w Ameryce Północnej 93,4% a w Ameryce Łacińskiej 80,5%.

Na stronach internetowych gdzie prezentowane są treści związane z życiem politycznym, gospodarczym, naukowym, kulturalnym, sportowym, pojawiają się równolegle strony z pornografią zarówno miękką jak i najbardziej brutalną i wyuzdaną przedstawiającą gwałty powiązane z przemocą a nawet zabójstwem, pornografię dziecięcą i zoofilię. Siła oddziaływania czy wręcz rażenia, potęgowana jest, co podkreśla Doktorantka – zasadą działania sieci, którą stanowią 3 filary: anonimowość, dostępność i przystępność finansowa.

Pornografia dziecięca, zgodnie z piśmiennictwem, ukazująca kryminalne akty seksualne z wykorzystaniem dzieci w wieku od 11 do 13 lat, sięga do 3 % ogółu rozpowszechnianych treści pornograficznych w internecie.

W sprawach sądowych dotyczących przestępstw o charakterze pornograficznym, występuje rozróżnienie na przestępstwa popełnione na osobach, które nie osiągnęły jeszcze dojrzałości i przestępstwa popełnione na osobach dojrzałych.

Organizacja działająca na rzecz bezpieczeństwa internetowego (INHOPE) w 2022 roku, opublikowała raport, w którym przeanalizowano ponad 9 milionów zgłoszeń z 49 krajów, dotyczących treści nielegalnych, skierowanych przeciwko bezpieczeństwu dzieci i młodzieży. Z raportu wynika, że wśród treści przedstawiających seksualne wykorzystanie dzieci 11,16% przedstawiało osoby w fazie pokwitania właściwego (14-17 lat) 87,88% dzieci w fazie przedpokwitaniowej (3-13 lat), 0,95% niemowlęta (0-2 lata)

Doktorantka w swojej pracy, z uwagi na fakt, że termin pornografia używany jest w stosunku do osób dorosłych uczestniczących najczęściej w dobrowolnym obcowaniu płciowym, proponuje aby termin „pornografia dziecięca” zastąpić pojęciem „wykorzystywania seksualne dzieci”.

W naszym kraju, zgodnie z artykułem obecnie kodeks karny mówi o osobach dorosłych, które za czynności seksualne opublikowane obarczone są karą do 3 lat. Za udział w tych czynnościach osób małoletnich grozi kara od 2 do 12 lat. Tym samym zmieniają się zakresy kar już po zakończeniu działań związanych z pracą doktorską. Niemniej informacje zawarte w rozprawie doktorskiej nie skutkują zmianą informacji zawartych w ocenianej pracy doktorskiej, która omawia wiele działań dających ocenić czy dzieci niedojrzała uczestniczą lub nie w czynnościach seksualnych. Ważnym jest zatem wyjaśnienie przyczyn i ujawnienie czy czynności te były prowadzone z udziałem osób niedojrzałych. Dlatego tak ważnym jest prezentowanie i omówienie w pracy doktorskiej wszystkich elementów u osób, które zmuszono do czynności pornograficznych, co skutkuje zakresem kar wymienionych w artykułach kodeksu karnego. Omówienie tych elementów, pozwala na kwalifikowanie tych czynności, podejmowanych przez osoby do wysokości kary za jej dokonanie i prezentowanie w przestępstwach, o których mowa. Niezmiernie ważnym jest bowiem określenie czy osoby wykorzystywane do prowadzonej bez ich zgody czynności seksualnej były czy też nie osobami w pełni dojrzałymi. W wielu przypadkach, może to być bardzo utrudnione z uwagi na fakt, że oskarżeni w trakcie procesów starają się wprowadzić w błąd organy śledczo-sądowe, twierdząc, że nie wykorzystywali młodzieży, która nie osiągnęła dojrzałości pełnej. W czasie obrony mówią, że u osób wykorzystywanych do czynności seksualnej obserwowali cechy na podstawie których wyciągnęli wnioski, że osoby te były dojrzałe.

W rozprawie doktorskiej, przedstawiono wiele zmian występujących na ciele osób wykorzystywanych do prezentowania czynności seksualnych, podając jednocześnie, że wiele tych zmian, pozwalających na stwierdzenie, że są one typowe dla osób które osiągnęły dojrzałość, mogło być zmianami które pojawiały się u osób, które jeszcze nie osiągnęły stopnia dojrzałości. Prawdopodobnie takie rozumowanie było i jest spowodowane niewiedzą sprawców o możliwości występowania tych zmian w okresie przed uzyskaniem pełnoletności. Dlatego ważnym jest aby o informacjach, o których pisze Doktorantka w rozprawie, informować społeczeństwo, co prawdopodobnie mogłoby wpłynąć na

zmniejszenie ilości spraw w procesie karnym, przez to, że wielu sprawców wykorzystujących osoby uznawane przez nich za osoby pełnoletnie, mogłoby rezygnować z wykorzystywania takich osób do czynności seksualnej, ponieważ mogliby się nie opierać na swojej pewności co do tego, że wykorzystywana osoba jest pełnoletnia. Powyższy fakt, przy posiadaniu wiadomości o wyższej karze, za wykorzystywanie osób nie w pełni dojrzałych, prawdopodobnie mogłoby prowadzić do spowodowania spadku ilości spraw związanych z wykorzystywaniem osób do prezentowania zachowań seksualnych osób jako posiadające cechy obserwowane u osób, które osiągnęły pełną dojrzałość. Doktorantka w rozprawie doktorskiej podaje jakie cechy obrazujące dojrzałość nieletnich, mogą występować, co skutkowało mogłoby odstąpieniem sprawców od prezentowania w internecie czynności seksualnych, jak i do zmniejszenia liczby spraw w związku ze świadomą izolacją młodzieży, która nie osiągnęła pełnej dojrzałości, i tym samym miałyby to wpływ na większe ograniczenia używania takich przypadków przez potencjalnych sprawców, a tym samym prowadziłyby do zmniejszenia spraw w procesie karnym z powodu niedoprowadzania nie w pełni dojrzałych do prezentowania czynności seksualnych. Dlatego też ważnym jest aby osoby podejmujące wykorzystywanie osób o niepełnej dojrzałości posiadały taką wiedzę. Edukacji takiej nie można przeprowadzić w populacji z której wywodzą się przestępcy z powodu braku wiadomości z jakich grup wywodzą się potencjalni sprawcy powyższych przestępstw. Prace doktorskie jak i inne badania naukowe, nie prowadzą do zmniejszenia przestępczego procederu, o którym mowa, bowiem prace naukowe, drukowane w piśmiennictwie naukowym nie są dostępne dla osób nie związanych z wiedzą medyczną lub znajomością prawa.

Czynności informacyjne związane z powyższym zagadnieniem, zarówno praca doktorska jak i wnioski i opinie innych osób zajmujących się zagadnieniami prawnomedycznymi w tymże aspekcie powinny być rozpowszechniane poprzez popularne i ogólnodostępne media, w drodze publikacji własnych artykułów, pisanych w języku zrozumiałym dla potencjalnych sprawców lub udzielanie dziennikarzom wywiadów.

Oceniając całość pracy doktorskiej, dochodzę do wniosku, że praca ta z uwagi na poruszane liczne problemy związane z orzecznictwem sądowno-lekarskim, zwróceniem uwagi na możliwość rozwijania się u młodzieży traktowanej jako osoby dojrzałe, podczas gdy są one w wieku niepełnoletnie, zasługuje na wyróżnienie. Praca ta stanowi również istotny punkt

wyjścia do opracowanie podstaw wiedzy dla młodzieży szkolnej o prawnych i morfologicznych aspektach rozwojowych, szczególnie, że jak wykazują badania systematycznie obniża się wiek inicjacji seksualnej wśród dzieci i młodzieży. Świadomość tych zagadnień mogłaby pozytywnie wpłynąć na powstrzymanie się od zachowań seksualnych wśród małoletnich, które bardzo często skutkują z jednej strony konsekwencjami prawnymi a z drugiej wszelkimi zagrożeniami dla zdrowia fizycznego i psychicznego u dzieci i młodzieży.

Praca ta wzbogaca również poziom informacji niezbędnych do opiniowania w sprawach związanych z tym problemem a przez to zasługuje na wyróżnienie.

1742909 980211742
prof. dr hab. med.
Karol Sliwka
ul. Koszalińska 26
85-714 BYDGOSZCZ
tel. (052) 345 24 16

Rozprawa doktorska spełnia warunki określone w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2023 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.).

1742909 980211742
prof. dr hab. med.
Karol Sliwka
ul. Koszalińska 26
85-714 BYDGOSZCZ
tel. (052) 345 24 16